

Fra: Tore Helge Hansen <torehan@ofk.no>
Sendt: 15. mai 2024 08:28
Til: Postmottak ED
Emne: Innspill virkemiddelutredning 24/815

Kategorier: Lilla kategori

Østfold fylkeskommune gir følgende innspill til utredning av virkemidler for karbonfangst fra industri og avfallsforbrenning. («Innspill virkemiddelutredning 24/815»)

Østfold fylkeskommune støtter prinsippet om at det er behov for nasjonale virkemidler som gir tilstrekkelige økonomiske incentiver til å gjennomføre investeringer, og som også bidrar til å ta ned politisk og regulatorisk risiko som aktørene står overfor for at Norge (og Østfold) skal nå sine klimamål. Virkemidlene må:

- Likestille fossilt og biogent CO₂
- Være relevante for utslipp fra flere mindre kilder der det kan legges til rette for industrielt samarbeid om utbygging, transport, bruk og lagring
- Sikre konkurransekraft for effektive avfallsforbrenningsanlegg som inngår i industrielle symbioser.

Betingelser for CO₂-håndtering bør være forutsigbare og konsistente og minst like gode i Norge som i Europa ellers.

Incentiver for å fremme fangst av industriell CO₂ er avgjørende for at Østfold skal nå klimamål innen 2030/2035. Incentivene for industriell karbonfjerning må også gjelde for biogent CO₂.

Det er summen av flere utslipp som er avgjørende for å nå klimamålene. Det er derfor avgjørende å få på plass transportløsninger. En løsning kan være å støtte klynger/samarbeidsprosjekter som kan muliggjøre at ulike utslippere, prosessindustri og avfallsforbrenningsanlegg, jobber tett sammen med tilhørende kommuner og fylker for å få på plass felles infrastruktur og felles innkjøp fra CCUS-leverandører. Regionenes rolle og virkemidler bør tydeliggjøres for å få oversikt over tilgjengelige ressurser, legge til rette for bedre ressursutnyttelse og stimulere industriell symbiose.

Industriell utnyttelse av CO₂ og varme fra avfallsforbrenningsanlegg må stimuleres for å fremme industriell symbiose. Virkemiddelapparatet i Norge må tilrettelegge for samarbeid og symbioser regionalt for at dette skal bli både miljømessig og økonomisk

effektivt. Etablerte (og nye) klynger kan være redskap for styrking av bærekraftige verdikjeder for fangst, transport, bruk og lagring av CO₂.

Virkemidler for å realisere industriell CO₂-håndtering bør stimulere etablering av nye og miljømessig riktige CCUS-verdikjeder basert på CO₂-utslipp i Norge. Det internasjonale markedet for CO₂ har vist seg å være sårbart. Det vil være behov for mer forskning og innovasjon for å kunne utvikle miljø- og ressursmessige riktige CCUS-verdikjeder. Virkemidlene bør stimulere koplingen mellom akademia, forskningen og utviklingen i bedriftene og åpne opp for informasjonsdeling. Virkemidlene bør legge til rette for regionale tilpasninger.

Det er vesentlig usikkerhet om tilgang på transport- og lagringsløsninger for norske CO₂-håndtering- og karbonfjerningsprosjekter og kostnaden knyttet til disse tjenestene. Dette er spesielt viktig for Østfoldindustrien med flere mindre utslippspunkter, som til sammen utgjør utslipp som er avgjørende å håndtere for å nå regionale og nasjonale utslippsmål. Virkemidlene må stimulere koordinering mellom aktører for å etablere rasjonelle og lønnsomme løsninger for transport og lager. Som følge av stordriftsfordelene ved investeringer i lager, retter også de norske lageraktørene seg i første omgang mot internasjonale fangstaktører med større utslippsvolum. Norske aktører forteller at de i dag opplever tilgangen på transport- og lagerløsninger som svært usikkert. Norsk industri og avfallsforbrenningsanlegg må være sikret tilgang til transport- og lagringskapasitet.

En omvendt auksjonsordning vil sannsynligvis favorisere de store utslippspunktene. Dette vil føre til at mange mindre utslippspunkter ikke vil nå opp i konkurransen. Alternativer som sikrer modning, prosjektutvikling og fremmer utvikling av nye teknologier bør vurderes nærmere, f.eks. direktetildeling eller omvendt avgift. Støttemidler kan eventuelt også brukes til infrastruktur som kommer alle utslippspunkter til gode.

Det ser ikke ut til at OsloEconomics berører forholdet at avfallsforbrenningsanlegg i Norge karakteriseres forskjellig. Anlegg som defineres som samforbrenningsanlegg, blir kvotepliktige. Det medfører at virkemidlene for disse anleggene gir et helt annet kostnadsnivå enn for de andre norske forbrenningsanleggene. Rammebetingelsene ødelegger dermed konkurransekraften for de mest energieffektive forbrenningsanleggene i Norge. Dette hindrer eller blir direkte ødeleggende for utvikling av industriell symbiose. Selv med de siste endringene der avgiftene differensieres, er forbrenningsavgiften i kombinasjon med klimakvoter fortsatt en trussel mot den industrielle symbiosen vi finner på Øra og i Sarpsborg, der de mest energieffektive forbrenningsanleggene i Norge befinner seg.

Dagens innretning på forbrenningsavgiften er heller ikke hensiktsmessig for å redusere klimagassutslipp. For å sikre at det er «forurensere som betaler», bør avgiften endres fra å være en avgift på forbrenning av avfall, til å bli en avgift på levering av restavfall til energiutnyttelse. Det vil stimulere til at avfallet blir bedre sortert fra avfallsbesitter og til effektiv utnyttelse av avfallsressursene. Dette vil stimulere den som genererer avfallet til

bedre sortering og dermed reduksjon av restavfallet. Avgiften må omfatte avfall som forbrennes i Norge og avfall som eksporteres til forbrenning i andre land, for å unngå ulike konkurransevilkår og at (energi-)ressurser forsvinner fra regionen.

En omlegging av forbrenningsavgiften bør bidra til at avfallsforbrenningsanlegg bygger fangstanlegg for CO₂. Omleggingen bør være slik at avfallsbesitter slipper å betale forbrenningsavgift hvis avfallet går til et energigjenvinningsanlegg med karbonfangst og der avfallsbesitter i stedet vil kunne akseptere høyere behandlingskostnader som følge av karbonfangstinvesteringen. Øra industriområde representerer et slikt område, nettopp som følge av den industrielle symbiosen og tette koblingen mellom energigjenvinningsanlegg og industribedrifter som har behov for energi.

Med vennlig hilsen
Tore Hansen
rådgiver
seksjon for næring og klima
telefon 911 17 112
web: www.ofk.no

